

██████████ felperesnek,- **Budapest Főváros Kormányhivatala** alperes ellen **fizetési felszólítás hatályon kívül helyezése** iránt indított perében a bíróság meghozta az alábbi

V É G Z É S T

A bíróság kezdeményezi az előtte folyamatban lévő perben az Alkotmánybíróság eljárását és a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv. (Kttv.) 151. § (2) bekezdése Alaptörvény-ellenességének megállapítását, az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes keresetében az alperes 2016. július 13. napján kelt, 7.435,- Ft összegről szóló fizetési felszólításának hatályon kívül helyezését kérte. A 2013. május 6. napjától kormányzati szolgálati jogviszonyban álló, 2016. június 13. napjától szülési szabadságát töltő felperes előadta, hogy az alperes az általa 2016. január 1. napjától 2016. június 30. napjáig terjedő időszakra folyósított 74.345,- Ft összegű cafetéria juttatásból 7.435,- Ft visszafizetésére kötelezte. A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Kttv.) 151. § (2) bekezdésére, 110. § (5) bekezdésére, 13. § (2) bekezdésére, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 127. § (5) bekezdésére hivatkozással a felperes úgy érvelt, hogy az alperes hátrányosabb helyzetbe hozza a szülési szabadságon lévő közszolgálati tisztviselőket azokkal szemben, akik a szülési szabadságot nem vagy rövidebb ideig veszik igénybe. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. § 1. pontját megjelölve kijelentette, hogy közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek tették ki. Álláspontja szerint, bár az illetményre nem jogosító távollét ideje alatt cafetéria juttatás nem jár, a szülési szabadság idejére – mivel az munkában töltött időnek minősül – jár cafetéria juttatás.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérelmezte. Okfejtése szerint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 40. §-a értelmében a szülési szabadságon lévő felperes – mint a Kttv. 151. § (2) bekezdése szerinti tartósan távollévő – társadalombiztosítási jogviszonya alapján csecsemőgondozási díjra jogosult illetmény helyett. Mivel a szülési szabadság kezdő időpontja (2016. június 13. napja) a hónap közepére esett, a számfejtésre utólagosan került sor, így a jogalap nélkül kiutalt cafetéria visszafizetésére kötelezés jogszerű, illetve a fizetési felszólítás megfelel a Kttv. 149. § (7) bekezdésének.

A felperes 7. sorszámú beadványában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 155/B. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának bírói kezdeményezésére tett indítványt. A Kttv. 151. § (2) bekezdésének az Alaptörvényhez, illetve

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
22.M.2345/2016/10.

a nemzetközi normákhoz való viszonya körében kijelentette, hogy a Kttv. hivatkozott rendelkezése megvonja a cafetériát a szülési szabadságot igénybe vevő nőktől, ezért megsérti a nemzetközi normákban és az Alaptörvényben biztosított alapjogi védelmet. Hangsúlyozta, hogy az Alkotmánybíróság kialakult gyakorlata szerint (9/1990. (IV. 25.) AB határozat; ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat; ABH 1990, 73, 77-78.) az egyenlő bánásmód követelménye tiltja az azonos szabályozási körbe vont jogalanyok alkotmányos indok hiányában történő hátrányos megkülönböztetését, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha sérti az emberi méltósághoz való jogot. Az általános jogegyenlőségi követelmény alapján az állam mint közhatalom köteles a jogalanyokat egyenlő méltóságú személyként kezelni, a jogalkotás során a jogalkotónak mindegyikük érdekeit azonos elfogulatlansággal, méltányossággal kell értékelnie. A felperes véleménye szerint az alperesi jogértelmezés a gyermeket vállaló nőt kormánytisztviselői jogviszonya miatt önkényesen a hasonló helyzetben levő anyákra vonatkozó szabályoktól eltérő szabályozás alá vonja, és hátrányosabb helyzetbe hozza anélkül, hogy az alapjog-korlátozás a szükségesség-arányossági tesztnek megfelelné. A felperes a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (továbbiakban Bjt.) 183. § (2) bekezdése és a Bjt. 222. §-án keresztül érvényesülő Mt. 127. § (5) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy tartalmilag azonos szabályok vonatkoznak a szülési szabadságon levő bírókra, bírósági titkárokra és közszolgálati tisztviselőkre, így a jogvita akár bírói jogértelmezéssel is elbírálható lehet.

Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. (Abtv.) 25. § -a és 32. § (1) alapján azért kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását, mert az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. tv. (Kttv.) 151. § (2) bekezdésének rendelkezései álláspontja szerint sértik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelme:

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat, mindenkinek, bármely megkülönböztetés, faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai, vagy más vélemény, nemzeti, vagy társadalmi származás, vagyoni születési, vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. (Mt.) 127. § (5) bekezdése alapján a szülési szabadság tartamát a kifejezetten munkavégzéshez kapcsolódó jogosultságot kivéve, munkában töltött időnek kell tekinteni.

A munkaügyi kommentár szerint ez az egyenlő bánásmód elvének egy speciális érvényesülési esete, amely szerint nem lehet megkülönböztetni a szülési szabadságon levő munkavállalót más, összehasonlítható helyzetben levő munkavállalóktól, kivéve a kifejezetten munkavégzéshez kapcsolódó jogosultságok tekintetében. Így például a szülési szabadságon levő munkavállaló számára nem kell biztosítani a kifejezetten munkába járáshoz kapcsolódó helyi bérletet, de például az Erzsébet-utalványt már igen.

Mindezek értelmében a jogalkotói szándék az volt, hogy a szülési szabadságon levő nő, aki ténylegesen munkát nem végez, szabadságát tölti, mely időre csecsemőgondozási díjban

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
22.M.2345/2016/10.

részesül, ne kerüljön hátrányos helyzetbe azokhoz képest, akik a szülési szabadságot nem veszik igénybe.

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv. (Kttv.) 151. § (2) bekezdése alapján nem jogosult cafeteria-juttatásra a tartós külszolgálaton lévő, az 57. § (1) és (2) bekezdés szerinti szakértői tevékenységet ellátó kormánytisztviselő, továbbá a kormánytisztviselő azon időtartam vonatkozásában, amelyre illetményre nem jogosult, feltéve, hogy a távollét időtartama meghaladja a harminc napot. A harminc napot meghaladó távollét esetében a kormánytisztviselőt a távollét első napjától kezdve nem illeti meg a juttatás. A távollétek időtartamát - a jogosultság szempontjából - nem lehet összeszámítani.

Az elsőfokú bíróság véleménye szerint indokolatlan a megkülönböztetés a szülési szabadságot igénybe vevő közszolgálati tisztviselő és a szülési szabadságot igénybe nem vevő közszolgálati tisztviselő között.

Indokolatlan továbbá az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a jogalkotásban is mutakozó különbségtétel, miszerint az Mt. személyi hatálya alá tartozók az ott meghatározott körben annak ellenére jogosultak cafeteria juttatásra, hogy szülési szabadságukat töltve ténylegesen munkát nem végeznek, míg a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv. (Kttv.) személyi hatálya alá tartozó nők szülési szabadságuk alatt cafeteria juttatást nem kapnak.

Itt jegyzi meg a bíróság, hogy a Kttv. -vel azonos módon szabályozza a cafeteria juttatás szülési szabadságon lévő nő által történő igénybevételi lehetőségét az Igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. tv. (Iasz.) 119. § (2) és (5) bekezdése és a Bírak jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. tv. (Bjt.) 183. § (1) és (2) bekezdése.

A kormánytisztviselők tehát kedvezőtlenebb helyzetben vannak a munka törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalókhöz képest, a bíróság álláspontja szerint ez sem indokolható az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése figyelembevételével.

A Pp. 155/B. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezi. Ugyanezen § (3) bekezdése kimondja, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

A bíróság a felperes indítványát alkalmasnak találta az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése szerinti egyedi normakontroll eljárás bírói kezdeményezésére. A bíróság eljárása során arról győződött meg, hogy az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során alkalmazandó Kttv. 151. § (2) bekezdése az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe ütközik, ezért alaptörvény-ellenes, így a Pp. 155/B. § (1), (3) bekezdésével összhangban - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását és a jogszabályhely alkalmazhatóságának kizárását.

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
22.M.2345/2016/10.

Jelen végzés meghozatalára az Alkotmánybíróság 9. sorszámú beadványának felhívására került sor a 8. sorszámú egyedi normakontrollt kezdeményező és az eljárást felfüggesztő végzés kiegészítéseként.

A fellebbezés lehetőségét a Pp. 155/B. § (4) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2017. április 12.

dr. Matók Ágnes s. k.
a tanács elnöke